

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Освітня програма	26902 Культурологія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	034 Культурологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	26902
Назва ОП	Культурологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	034 Культурологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Власевич Тетяна Вікторівна, Лященко Данііл Костянтинович, Петрова Ірина Владиславівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	22.02.2021 р. – 24.02.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/scienc/07%20slovnyk/page02
Програма візиту експертної групи	http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/scienc/07%20slovnyk/page03

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

У межах ОП «Культурологія» здійснюється підготовка фахівців у галузі культурології, здатних на високому фаховому рівні здійснювати аналітику культурних процесів, сприяти формуванню і розвитку культури українського суспільства в цілому та забезпечувати процеси регіонального культуротворення зокрема. Для цього в ЧНУ створені належні умови та механізми, що забезпечують відповідність ОП критеріям, визначеним Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України 11.07.2019 р. № 977. Визначені цілі ОП відповідають місії та стратегії розвитку ЧНУ, структура та зміст ОП розроблені згідно із вимогами НРК й корелюють із прийнятим Стандартом вищої освіти спеціальності «Культурологія». Інформація про ОП міститься у відкритому доступі. Освітні практики, що характеризуються використанням інноваційних форм та методів, й застосовуються висококваліфікованим НПП, дозволяють набути необхідних загальних і спеціальних (фахових) компетентностей та досягнути програмних результатів навчання. Інформація щодо процедури вступу та визнання результатів навчання, порядку і критеріїв оцінювання, є доступною, чіткою та зрозумілою для всіх учасників освітнього процесу. У ЗВО сформовано політику та процедури, що забезпечують партнерську участь здобувачів вищої освіти, представників роботодавців, викладачів й адміністрації у забезпеченні якості ОП, удосконалення її змісту, у тому числі й у плані подолання виявлених недоліків і слабких сторін, що, на думку ЕГ, є несуттєвими та не мають системного характеру. Подана у Відомостях про самооцінювання інформація відповідає дійсності та знайшла підтвердження у результаті комунікації з усіма учасниками освітнього процесу. Серія онлайн-зустрічей, проведених ЕГ із представниками адміністрації ЗВО, гарантом і викладачами, здобувачами вищої освіти і роботодавцями, дають підстави твердити про позитивний характер сформованого інституційного середовища ОП та векторів її поступального розвитку. Тобто, ОП в цілому відповідає критеріям Додатку до Положення про акредитацію ОП, а виявлені недоліки не є суттєвими (загальний рівень В).

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

У процесі акредитаційної експертизи ОП підтверджено основні сильні сторони та позитивні практики, серед яких варто зазначити такі. Унікальність даної ОП полягає в орієнтації на духовну, етико-аксіологічну складову культурологічного знання, що має особливе значення для транскордонного регіону в контексті україноцентризму та популяризації культурних надбань України. Зміст освітньої програми має чітку структуру й відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності. Науково-педагогічні працівники, залучені до виконання ОП, мають потужний науковий й творчий потенціал (7 докторів наук та 13 кандидатів наук). ОП характеризується яскраво вираженим студентоцентризмом й має структуру, що уможливило формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством; набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок soft skills. Широке використання методів активного та інтерактивного навчання; чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання, позитивно оцінюються здобувачами вищої освіти. ОП передбачено заохочення студентів до системи «внутрішньоуніверситетських – загальноукраїнських – міжнародних» творчих проєктів та науково-дослідних робіт; плідну співпрацю із роботодавцями. Практика інституту кураторства сприяє створенню атмосфери довіри, взаємопідтримки, вимогливості та взаємопорозуміння між головними учасниками освітнього процесу. Вагомою перевагою ЗВО є створення матеріально-технічної бази задля комфортного та безпечного середовища для здобувачів вищої освіти, яке дозволяє задовольняти їхні різноманітні потреби та інтереси.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

У процесі роботи ЕГ встановлено наявність деяких слабких сторін ОП та сформульовано відповідні рекомендації щодо їх усунення. Загалом, зміст ОП дає можливість досягти результатів навчання та забезпечує задоволення пізнавальних потреб студентів, однак доцільним видається розширення циклу загальної підготовки обов'язковими навчальними дисциплінами, зокрема такими як «Релігієзнавство», «Економіка культури та мистецтва» та ін.; внесення до навчального плану освітньої компоненти «Науковий семінар» та/або «Дипломний практикум» як таких, що спрямовані на постійний супровід та ефективне формування практичних навичок написання курсових і кваліфікаційних робіт. ОП не передбачає дуальної форми освіти, хоча освоєння компонентів ОП за дуальною формою видається перспективним. Ураховуючи малокомплектність груп, необхідно посилити профорієнтаційну роботу для стимулювання попиту на освітні послуги за ОП з метою збільшення контингенту здобувачів, які навчатимуться за кошти фізичних та юридичних осіб. Поняття академічної доброчесності для більшості здобувачів вищої освіти, у першу чергу, асоціюється з поняттям відсутності плагіату. Тому вважаємо, що варто підвищити активність студентів в органах студентського самоврядування щодо промоції культури доброчесності, зокрема, шляхом підготовки матеріалів із різних аспектів академічної доброчесності з метою її подальшої популяризації. Для ефективнішого досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання висловлено рекомендацію щодо вдосконалення, узгодження та збільшення інформаційного наповнення ресурсів сайту ЗВО. В контексті цього рекомендуємо наповнювати інтернет сторінку (зокрема вкладку кафедри) текстуальними файлами, аудіо і відеоматеріалами, які допоможуть студентам у дистанційному навчанні і науковій роботі.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Як зазначається у «Стратегічному плані розвитку ЧНУ ім. Ю. Федьковича на 2019-2026 рр.» (<https://drive.google.com/file/d/oB1ffAraX3KANtThWYkpqR3FMNkRXVVMxRlZZcz1d2ZVdEZZ/view>) місією Університету конкретизовано у трьох стрижневих складових: інновативність, збалансованість, успіх. Її реалізація передбачається шляхом створення цілісної системи підготовки й підвищення кваліфікації кадрів, розвитку науки та інновацій, яка відповідає сучасним соціально-культурним запитам, є конкурентоспроможною на ринку освітніх і наукових послуг. Відповідно до визначеної місії та стратегії розвитку Університету сформульовано мету освітньої програми, що полягає у: підготовці висококваліфікованих фахівців у царині культури та культурології, здатних розв'язувати актуальні теоретичні та практичні завдання; формуванні духовно цілісної особистості з активною громадянською позицією. Як зазначено у відомостях самооцінювання, ОП ґрунтується на принципах гуманізації та толерантності, студентоцентризмі, відкритості, поєднанні теоретичних і практичних підходів, прагматичності, варіативності, стратегіях безперервної освіти, партнерстві та мобільності студентів, викладачів, наукових працівників, що відповідає «Стратегічному плану розвитку ЧНУ ім. Ю. Федьковича» (пункт 1.9). Особливість освітньої програми полягає в акцентуванні на духовній, аксіологічній складовій культурології. Для досягнення цілей ОП у ЧДУ впроваджено систему міждисциплінарності, що синтезує, з одного боку, філософію культури, теоретичні та історичні рефлексії культурології, аксіологічні-релігійні аспекти культурології з управлінськими та менеджерськими дисциплінами; а, з іншого, орієнтує здобувача вищої освіти на долучення до культурологічних процесів сучасності як високодуховної особи, патріота української держави із соціально відповідальною громадянською позицією, що є особливо значимим у транскордонному регіоні. Під час зустрічей гарант ОП Чікарькова М. неодноразово підкреслювала вищезазначену унікальність ОП. Прикметно, що під час проведення онлайн-інтерв'ю унікальність даної ОП, відповідність її цілей місії та стратегії ЗВО, розуміння її високодуховної складової, підтверджено здобувачами вищої освіти (69% опитаних: <http://philology.chnu.edu.ua/?p=4686>), випускниками та стейкхолдерами освітнього процесу.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

До процесу формування, удосконалення та реалізації ОП залучені численні стейкхолдери, серед яких – студенти, роботодавці, науковці, випускники попередніх років. Факт тісної неперервної співпраці підтверджується відповідними документами, наданими ЕГ, а також внаслідок відповідних зустрічей у процесі акредитації. Зокрема, покращання ОП здійснюється шляхом обговорення на засіданнях кафедри (протоколи № 11 від 29.05.2018 р., № 12 від 28.05.2019 р., № 10 від 26.05.2020 р.). Так, точку зору стейкхолдерів було враховано при обговоренні питання насичення ОП відповідними освітніми компонентами. Зокрема, Бобик В., директор Чернівецького училища мистецтв імені Сидора Воробкевича та викладач культурологічних дисциплін Скрипник Є цього ж училища, запропонували ввести до навчального плану курс «Психологія: загальна, педагогічна, вікова» як такий, що поглиблює практичні навички випускників у роботі з різними категоріями осіб; Колянківський О., заступник директора КЗ «Чернівецький обласний музей народної архітектури та побуту», виступив із пропозицією додати до циклу професійної підготовки як вибірково дисципліну «Український фольклор» (протокол № 10 від 26.05.2020 р.). Стефюк І. – кураторка етнографічного проекту «Спадщина» учбово-методичного центру культури Буковини, наукова співробітниця Снятинського літературно-меморіального музею Марка Черемшина – обґрунтувала доцільність введення вибіркової компоненти «Сучасний літературний процес на Буковині» (протокол № 12 від 28.05.2019 р.). До уваги беруться результати опитувань здобувачів вищої освіти та випускників останніх років (<http://philology.chnu.edu.ua/?p=4686>), зустрічі-обговорення (<http://www.religstud.chnu.edu.ua/index.php?page=ua> від 28.04.2020 р., 02.06.2020 тощо), хоча системи зворотного зв'язку на сайті не представлено. Також НПП та студенти кафедри є ініціаторами й активними учасниками ряду культурно-мистецьких і соціальних заходів, у процесі реалізації яких між партнерами відбувається обмін думками щодо цілей ОП та реалізації програмних результатів навчання: круглий стіл «Соціальні аспекти релігії та релігійності у кіномистецтві та літературі» (Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія), фестиваль «Буковинські зустрічі» (Учбово-методичний центр культури Буковини), виставка «Монмартр» (Чернівецький обласний краєзнавчий музей). Під час онлайн-візиту до ЧНУ, експертній групі було надано документи, які підтверджують реальну співпрацю кафедри із стейкхолдерами, а не її формальний характер. Водночас, результати опитувань здобувачів вказують на доцільність посилення співпраці

із реальними та потенційними роботодавцями: 15% респондентів вважають, така можливість використовується не повною мірою, а 23 % переконані, що ця можливість взагалі не використовується (<http://philology.chnu.edu.ua/?p=4686>).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ОП «Культурологія» першого рівня вищої освіти затверджена вченою радою ЧНУ (протокол №10 від 31.05.2017 р.). Метою ОП визначено забезпечення умов формування і розвитку у студентів загальних та фахових програмних компетентностей, що дозволять їм оволодіти основними знаннями, вміннями, навичками навчальної, консультативної, інформаційної, комунікативної, організаційно-методичної діяльності у сфері культури (<http://www.religstud.chnu.edu.ua/?op=debug&page=ua/04disciplines>). Змістове насичення освітньої програми програми свідчить про відповідність предметній галузі спеціальності 034 «Культурологія». Освітні компоненти, які включені до обов'язкової складової програми, забезпечують програмні результати навчання. Зустрічі з гарантом ОП та науково-педагогічним персоналом підтвердили, що в ЗВО здійснюється активна співпраця з представниками вітчизняної (НАКККіМ, РДГУ, Україна) та зарубіжної (Академії м.Лодзь та Ченстохова, Польща) наукових спільнот задля урахування тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці; а також конструктивний діалог із стейкхолдерами освітнього процесу з метою відстеження тенденцій галузевого та регіонального контексту. Зокрема, за бажанням роботодавців до проєкту ОП було уведено такі ОК як «Культура Буковини», «Сучасний літературний процес на Буковині», «Механізми формування та збереження об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО», а також дисципліни аксіологічного наповнення, які формують культуру толерантності: «Філософія та історія релігії», «Етика та естетика» (https://drive.google.com/file/d/1LyXTd7F7YLLAybDfrfT1UrGmQc6epS_2/view). Доцільно також зазначити, що дана ОП є єдиною в Чернівцях програмою, за якою здійснюється підготовка культурологів, що має для транскордонного регіону особливу значущість. Водночас, на думку членів експертної групи, доцільним видається врахування досвіду ширшого кола вітчизняних та зарубіжних програм з культурології.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Оскільки стандарт вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань спеціальності 034 Культурологія було затверджено наказом № 801 від 16.06.2020 р., було здійснено аналіз програмних результатів навчання ОП й підтверджено їхню відповідність вимогам РНК у цілому [<https://mon.gov.ua/ua/osvita/nacionalna-ramka-kvalifikacij/rivni-nacionalnoi-ramki-kvalifikacij>]. Водночас, члени ЕГ пересвідчилились, що визначені в описі ОП програмні результати навчання корелюються і з прийнятим Стандартом. Зокрема, сукупність обов'язкових освітніх компонентів («Соціокультурний розвиток людства», «Актуальні питання історії та культури України», «Методика викладання культурології та суспільствознавчих дисциплін», «Культура ділового та повсякденного спілкування», «Вступ до спеціальності», «Сучасна культура», «Культурно-дозвілєва діяльність», «Філософія культури», інші) сприяють набуттю загальних та фахових компетентностей, прописаних у Стандарті. Водночас, експертна група рекомендує розмістити на офіційному вебсайті контакту інформацію для зворотного зв'язку щодо проєкту змін до ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Проаналізувавши ОП 2017 р. та проєкт ОП від 2020 рр., експертна група має підстави стверджувати, що ОП «Культурологія» першого (бакалаврського) рівня в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича має свою унікальність, що полягає в орієнтації на духовну, аксіологічну складову культурологічного знання. Відмінність даної ОП підтверджується також здійсненням підготовки фахівців транскордонного регіону, здатних до україноцентризму та популяризації українських культурних надбань із практичним залученням майбутніх культурологів до культурницької діяльності. Мета і завдання ОП сформульовані чітко й корелюють із місією та стратегією ЗВО. Удосконалення ОП здійснюється з урахуванням точок зору стейкхолдерів освітнього процесу – здобувачів вищої освіти, роботодавців, представників наукових кіл, митців і культурних діячів, а результати дискусій та обговорень формалізовано у протоколах кафедральних засідань. Врахування думок здобувачів вищої освіти підтверджується наявними опитуваннями. Варто наголосити на потужній співпраці кафедри із управлінням культури Чернівецької ОДА, що дозволяє акцентувати регіональний контекст змісту освітньої програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

ОП було запроваджено у 2017 р., розроблено відповідно до неї навчальний план, який у відомостях про самооцінювання не відкривався. Також навчальні плани були відсутні на офіційному вебсайті, хоча експертам у процесі акредитації Університет надав означені документи в повному обсязі. Видається доцільним створення на веб-сторінці кафедри Google-форми для внесення пропозицій і рекомендацій щодо удосконалення ОП. На користь ОП спрацювало б розширення мережі потенційних роботодавців з урахуванням ринку праці (можливо, з подальшим впровадженням дуальної форми набуття освіти (тим, паче, що окремі її складові вже реалізовано у діяльність ЗВО), а також кола закладів вищої освіти, у яких реалізуються аналогічні освітні програми для удосконалення власної ОП (не обмежуючись двома польськими та двома вітчизняними університетами).

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП «Культурологія» має чітко окреслені завдання та структуру, її мета відповідає місії та стратегічному розвитку Університету. На думку членів експертної групи, висловлені зауваження щодо ОП за критерієм 1 не є суттєвими і не мають системного характеру. Проте, їхнє усунення значно покращить якість даної освітньої програми.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

ВОП спеціальності 034 «Культурологія» затверджена вченою радою ЧНУ (протокол № 6 від 06 червня 2017 р., введено в дію наказом ректора №162а/15 від 03 липня 2017 р.). Відповідно до навчального плану, затвердженого Вченою радою ЗВО від 06.06.2017 р. (денна форма навчання), загальний обсяг ОП складає 240 кредитів ЄКТС, що корелюється з вимогами статті 5 ЗУ «Про вищу освіту». Обсяг освітніх компонентів, спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти - 134 кредити, а обсяг кредитів, який відводиться на дисципліни за вибором здобувачів ВО - 106 кредитів. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 034 «Культурологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти був офіційно затверджений «16» червня 2020 року. Обов'язкові освітні компоненти забезпечують досягнення програмних результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 034 «Культурологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для першого (бакалаврського) та НРК.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз програми дає підстави стверджувати, що вона має послідовний і цілісний характер. Освітні компоненти, включені до ОП складають логічно взаємообумовлену систему, пов'язані між собою й забезпечують послідовну реалізацію цілей та програмних результатів навчання (підтверджується аналізом матриці відповідності – таблиця 3, додаток до відомостей про самооцінювання). 56% обсягу освітньої програми «Культурологія» спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних компетентностей, що дозволяє досягти програмних результатів навчання завдяки нормативним дисциплінам. Зокрема, думку про дотримання логіки реалізації програмних результатів навчання підтверджено завдяки аналізу робочих програм та силябусів навчальних дисциплін нормативного та вибіркового блоків (http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=4456). Вибіркові компоненти посилюють формування загальних та фахових компетентностей. Наприклад, під час онлайн-зустрічі здобувачі вищої освіти підкреслили, що позитивною практикою програми є викладання ОК «Гендерна культура» англійською мовою, що вимагає рівня володіння нею не нижче В2. Тому доречним видається й розробка силябусу означеної дисципліни англійською, а не лише українською мовою (<https://drive.google.com/file/d/1WqSE-NKNTNQOb14yhpoM7No8lno7mVZC/view>). Під час онлайн-зустрічі представники стейкхолдерів та випускники підтвердили, що зміст ОП дає можливість досягти результатів навчання та забезпечує задоволення пізнавальних потреб студентів, однак висловили побажання щодо внесення до навчального плану таких освітніх компонентів як «Менеджмент у сфері культури і мистецтва», «Мистецтвознавство».

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз змісту ОП в цілому засвідчує її відповідність предметній області спеціальності 034 Культурологія. Основні дисципліни сфокусовані на спектр теоретичних, методологічних та прикладних засад культурології. Дисципліни вільного вибору орієнтовані на аналіз та інтерпретацію феноменів культури, культурних процесів і практик. Підтверджуємо, що освітні компоненти ОП відповідають об'єкту вивчення та предметній області спеціальності, дозволяючи розглядати культуру як багатоаспектне явище, аналізувати парадигми культурного розвитку, алгоритми втілення, загальні та локальні закономірності тощо. Відповідно, ОП відповідає актуальним методам, методикам і технологіям, оскільки передбачає набуття здобувачами вищої освіти сукупності компетентностей з можливістю їх практичного застосування. Водночас, ЕГ рекомендує розширити цикл загальної підготовки обов'язковими навчальними дисциплінами, зокрема такими як «Релігієзнавство», «Економіка культури та мистецтва» та ін.; внести до навчального плану «Науковий семінар» та/або «Дипломний практикум» як окремі дисципліни, спрямовані на постійний супровід і ефективне формування практичних навичок написання курсових та кваліфікаційних робіт. Під час онлайн-зустрічі представники стейкхолдерів та здобувачі вищої підтвердили, що зміст ОП відповідає предметній області спеціальності «Культурологія».

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Навчальним планом за ОП 2017 р. та 2018 р. передбачено вибірку компоненту, що складає на денній формі навчання 106 кредитів ЄКТС і становить 44 % від загального обсягу, а навчальним планом за ОП 2020 р. передбачено вибірку компоненту на денній формі навчання у кількості 91 кредиту ЄКТС, що становить 38 % від загального обсягу. Обсяг дисциплін вільного вибору студентів має складати не менше 25% загальної кількості кредитів. Вивчення дисциплін вільного вибору в ЧНУ регламентується «Положенням про порядок реалізації студентами Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича права на вибір навчальних дисциплін» (протокол № 6 від 30 червня 2020 року) <https://drive.google.com/file/d/18ToSVjeAfalvJrEnY189vLEUAFS9HKFD/view>. Процедура вибору складає такі етапи: 1) ознайомлення із порядком, термінами та формуванням груп для вивчення дисциплін вільного вибору; 2) ознайомлення студентів із переліками дисциплін і блоків вибору, які пропонуються. Дисципліни за вибором для ознайомлення розміщено на сайті: [http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/news&data\[5012\]\[id\]=12882](http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/news&data[5012][id]=12882); http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=4584; 3) запис студентів на вивчення навчальних дисциплін (пакетів, блоків тощо) здійснюється за затвердженим графіком в Університеті з чітко визначеним терміном, але тривалість етапу не може перевищувати два тижні; 4) опрацювання заяв студентів факультетами/інститутами/проектними групами освітніх програм, перевірка контингенту студентів і попереднє формування груп на спеціалізації (профілі), а також мобільних груп на вивчення вибірових дисциплін (здійснюється відповідальними працівниками деканату/дирекції). За результатами етапу студентам, вибір яких не може бути задоволений з різних причин, повідомляється про відмову (із зазначенням причини) і пропонується зробити вибір зі скоригованого переліку. Тривалість етапу не перевищує 5 робочих днів; 5) повторний запис студентів на вивчення навчальних дисциплін (пакетів, блоків тощо) здійснюється за правилами, наведеними вище (тривалість – тиждень); 6) остаточне опрацювання заяв студентів факультетами/інститутами/проектними групами освітніх програм, прийняття рішень щодо студентів, які не скористалися правом вільного вибору, перевірка контингенту студентів і формування груп на спеціалізації (профілі), а також мобільних груп на вивчення вибірових дисциплін здійснюється відповідальними працівниками груп забезпечення навчального процесу (працівниками деканату). Копії затверджених списків груп спеціалізацій (профілів) і мобільних груп подаються до навчального відділу. Під час онлайн-зустрічі здобувачі ВО підтвердили те, що вони реально забезпечені можливістю здійснювати індивідуальний вибір.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти ЗВО регламентується «Положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (протокол №7 від 31 серпня 2020 року) <https://drive.google.com/file/d/1EMTd09rzwmD6gmLzuThArr1uKS6U2Bj6/view>. б ОП та навчальний план 2017 р. передбачають проведення культурно-дозвілєвої практики (6 семестр, 3 тижні), педагогічної (7 семестр, 4 тижні) та практикуму зі спеціальності (8 семестр, 2 тижні); ОП та навчальний план 2020 р. - проведення культурно-дозвілєвої практики (6 семестр, 3 тижні), практикуму в медіа (7 семестр, 4 тижні) та практикуму зі спеціальності (8 семестр, 3 тижні). Під час інтерв'ю здобувачі вищої освіти підтвердили, що мають можливість пройти шлях від близького ознайомлення зі структурою і діяльністю інституції (бібліотека, музей), виконання окремих етапів проектів, до повноцінної практичної роботи із самостійним виконанням її частини. Під час інтерв'ю з викладачами та роботодавцями було з'ясовано, що цілі та завдання практичної підготовки студентів щороку обговорюють і коригують керівники практик від ЗВО із представниками партнерських інституцій. Крім того, експертній групі були надані фотозвіти про результати проведення культурно-дозвілєвої та педагогічної практик. Заплановані та вирішувані завдання й одержані результати практичної підготовки сприяють розвитку компетентностей, що потрібні для подальшої професійної діяльності в галузі культурології. Під час онлайн-зустрічі студенти та випускники зазначили, що задоволені компетентностями, здобутими у процесі практичної підготовки за

ОП та висловили думку щодо важливості проходження педагогічної практики. Також рекомендуємо запровадити проектну практику на базі культурно-мистецьких закладів міста та області.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП забезпечує набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають її цілям. Освітні компоненти передбачають формування навичок з наявності комунікативних та лідерських здібностей (курси «Риторика», «Культура ділового та повсякденного спілкування», «Логіка» та ін.), здатності критично, логічно та креативно мислити (курси «Філософія», «Логіка» та ін.), вміння вирішувати конфлікти, працювати в команді, управляти своїм часом (курси «Психологія управління», «Професійна етика» та ін.) тощо. Також сприяють формуванню соціально активної позиції здобувачів вищої освіти зустрічі з потенційними роботодавцями, відповідальними працівниками органів місцевої влади і громадських організацій, представниками інших держав та відомими вітчизняними й зарубіжними фахівцями в галузі культурології. Під час онлайн-зустрічі здобувачі ВО та випускники зазначили, що наявні різні форми апробації соціальних навичок, зокрема майстер-класи, тренінги, зустрічі з митцями та менеджерами соціокультурної сфери, участь у студентських конференціях та круглих столах тощо. У ЧНУ активно працює студентське самоврядування, під час інтерв'ю представники якого підтвердили, що проводяться різноманітні розважально-пізнавальні заходи.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Зміст ОП урахує вимоги Стандарту вищої освіти за спеціальністю 034 «Культурологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та відповідає першому рівню НРК. Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) переважно реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, і у цілому є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Аудиторне навантаження в одному кредиті ЄКТС (денна форма навчання) для здобувачів вищої освіти може становити 33–50 відсотків. Згідно з навчальними планами 2017 р. та 2020 р. (денна форма навчання) обсяг аудиторної роботи у середньому становить 40%, а самостійної роботи – 60% за окремими дисциплінами від обсягу навантаження. Детальний розпис за темами і завданнями здійснений у робочих програмах та силабусах навчальних дисциплін. Співвідношення аудиторної і самостійної роботи є збалансованим і дозволяє досягти цілей та програмних результатів навчання. Під час онлайн-зустрічі викладачі зазначили, що визначенню обсягу часу для самостійної роботи здобувачів вищої освіти сприяє використання електронної системи MOODLE. Результати зустрічі зі студентами дозволили з'ясувати, що загальний обсяг годин є достатнім для вивчення навчальних дисциплін. Здобувачі вищої освіти підкреслили, що задоволені кількістю годин по навчальним дисциплінам. Однак, встановлено, що серед студентів не проводяться опитування щодо співвідношення обсягу окремих освітніх компонентів з фактичним навантаженням, тому вважаємо доцільним розробити та впровадити дане опитування серед здобувачів вищої освіти.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

ЗВО здійснює кроки з упровадження у навчальний процес дуальної освіти. Діє «Положення про впровадження елементів дуальної форми навчання в освітній процес Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича», затверджене вченою радою університету, протокол № 6 від 30 червня 2020 р. (https://drive.google.com/file/d/1_cEMtri8-6HmaoEaQTfQXpRtz_gCgxa2/view). Згідно з ним, навчання за дуальною освітою може відбуватися відповідно до тристороннього договору між здобувачем вищої освіти, ЗВО та підприємством (організацією, установою). І хоча підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти за даною ОП не здійснюється, проте окремі елементи використовуються через безпосередню участь студентів у культурно-мистецькому житті міста та області. Тому перспективою удосконалення видається розробка навчально-методичного забезпечення освоєння компонентів ОП за дуальною формою.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Зміст освітньої програми має чітку структуру й відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності. ОК, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей і програмних результатів навчання. Структура ОП передбачає: можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством; практичну підготовку студентів, що сприяє опануванню компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності; набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок soft skills.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Рекомендуємо розширити цикл загальної підготовки обов'язковими навчальними дисциплінами, зокрема такими як «Релігієзнавство», «Економіка культури та мистецтва» та ін. ; внести до навчального плану «Науковий семінар» та/або «Дипломний практикум» як окремі дисципліни, спрямовані на постійний супровід та ефективне формування практичних навичок написання курсових та кваліфікаційних робіт. Випускники висловили думку, що проходження педагогічної практики має бути обов'язковою складовою навчання й обґрунтували побажання щодо внесення до навчального плану навчальних дисциплін «Менеджмент у сфері культури і мистецтва», «Мистецтвознавство», а також запровадити проектну практику на базі культурно-мистецьких закладів міста та області. Доцільним видається удосконалення опитування студентів ОП з метою визначення фактичного обсягу їхньої самостійної роботи в навчальному навантаженні за дисциплінами ОП. Перспективною є розробка навчально-методичного забезпечення освоєння компонентів ОП за дуальною формою.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Виявлені слабкі сторони ОП у контексті Критерію 2, на думку членів експертної групи, не є суттєвими, оскільки не мають системного характеру. Крім того, обрана ЗВО траєкторія розвитку забезпечує їх подолання, демонструючи значущі досягнення у забезпеченні високої якості структури та змісту освітньої програми «Культурологія».

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Проведення освітньої діяльності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича здійснюється відповідно до ліцензії МОН України (<https://mon.gov.ua/ua/ministerstvo/poslugi/licenzuvannya/>), про що зазначено на офіційному сайті закладу. «Правила прийому до Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича у 2021 р.» затверджено Вченою радою університету (протокол №12 від 21.12.2020), уведено в дію наказом ректора № 374 від 23.12.2020 р. та оприлюднено на офіційному веб-сайті ЗВО (http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=80). Набір вступників на навчання за ОП «Культурологія» першого (бакалаврського) рівня у ЧНУ здійснюється централізовано приймальною комісією згідно з діючими Правилами прийому, які є чіткими, зрозумілими, не містять дискримінаційних обмежень. На сайті також оприлюднено інформацію про обсяги державного замовлення та їхній розподіл; строки прийому заяв і документів, вступних випробувань, конкурсного відбору та зарахування на навчання (http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=2512); порядок поселення та проживання в гуртожитках університету (www.chnu.edu.ua у вкладці «Вступ на навчання/Нормативні документи/Положення про студмістечко»). Обсяг інформації та її подача є доступними, логічно-структурованими, зрозумілими для абітурієнтів. Щоправда, не всі посилання в звіті самооцінювання представлені коректно (http://vstup.chnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/05/Univ_2020.pdf).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Експертною групою встановлено, що Правила прийому на ОП 034 «Культурологія» першого (бакалаврського) рівня враховують особливості зазначеної освітньої програми. Вступ на ОП для вступників на основі повної загальної середньої освіти забезпечується складанням ЗНО з української мови та літератури; історії України; математики, або

іноземної мови, або біології, або географії, або фізики, або хімії, із зарахуванням балів сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання (Додаток 5 до Правил прийому). Можливим є вступ на освітню програму на базі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеню фахового молодшого бакалавра, освітнього ступеню молодшого бакалавра, для чого потрібно надати сертифікат ЗНО з української мови та літератури, а також здати фаховий іспит у формі співбесіди (додаток 3 до Правил прийому). Урахування особливостей ОП забезпечується програмою вступного випробування, яка містить завдання, що відповідають вимогам професійної підготовки здобувача вищої освіти освітнього рівня «бакалавр» зі спеціальності 034 «Культурологія»; критерії оцінювання; рекомендовані літературу й джерела. На зустрічі з допоміжним (сервісним) персоналом відповідальний секретар Приймальної комісії Звоздецький Т. зазначив, що програма усного фахового іспиту переглядається і затверджується на вченій раді факультету щорічно.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Експертною групою встановлено, що у ЧНУ процедура визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, здійснюється відповідно до «Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення, переведення, надання академічної відпустки...» (пункт 3 «Переведення здобувачів вищої освіти») (https://drive.google.com/file/d/1mcLJ7gatWo5UkfZeUJLJ1EL8W_2vWtzx/view) та «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти...» (пункт «Визнання та перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЗВО-партнері») (<https://drive.google.com/file/d/1qldRrM9nI2Hs23dnCYhH2vtYw3h0beRe/view>). Формами академічної мобільності для здобувачів вищої освіти освітнього ступеню бакалавра є: навчання за програмами академічної мобільності; мовне стажування; наукове стажування; літня або осіння школа. Питання академічної мобільності визначаються угодами між Університетом та ЗВО-партнерами, а також навчальними планами, графіками освітнього процесу, чинними в Університеті та ЗВО-партнерах. Як зазначили декан філологічного факультету Бунчук Б. і заступник декана з наукової роботи та міжнародних зв'язків Редьква Я., відбір здобувачів вищої освіти для участі у програмах академічної мобільності здійснюється конкурсною комісією Університету з урахуванням рейтингу успішності, участі в науковій і громадській роботі та знання іноземної мови. Зустріч із здобувачами дає підстави стверджувати про прозорість та зрозумілість процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти. І хоча освітньою програмою міжнародна кредитна мобільність була не передбачена, у процесі удосконалення освітньої програми, ЗВО налагодив співпрацю із зарубіжними освітніми структурами, що дозволило здобувачам вищої освіти скористатися такою можливістю (зокрема, Кульбабська М. та Яцина Х., згідно з наказом № 208 від 31.03.2017 р. та в межах Угоди про співробітництво навчалися в Академії Яна Длугоша м. Ченстохова, Польща; Рогозинська Х. та Коначська Ю., згідно з наказом № 296-ст від 28.02.2019 р. та в межах Угоди про співпрацю навчалися в університеті м. Лодзь, Польща).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Порядок та процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу, регулюються відповідним «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://drive.google.com/file/d/100CFtXHLrgqS-T43aFun6blUvZO7Zozi/view>). І хоча означеної практики на даній ОП не було, зустріч із студентами та випускниками ОП «Культурологія» дає підстави стверджувати, що про можливість визнання результатів навчання у неформальній освіті та процедури їх зарахування, студентам повідомляють куратори, викладачі та завідувач кафедри. Водночас, наявною є практика врахування сертифіката англійської мови на рівні В1-В2 при оцінюванні дисципліни «Професійна іноземна мова».

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Експертною групою відзначено як позитивні практики: наявність відповідних документів, що регулюють доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання; зрозуміле та доступне викладення інформації; урахування особливостей освітньої програми. Okремо варто відзначити ефективну реалізацію міжнародної академічної мобільності за даною ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Видається доцільним переглянути програму фахового вступного випробування задля оновлення списків рекомендованої літератури та додавання посилань на електронні ресурси; заохочення здобувачів вищої освіти до використання можливостей неформальної освіти.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Виявлені недоліки ОП у контексті Критерію 3 є несуттєвими й можливими для швидкого усунення. Ураховуючи малокомплектність груп, видається доцільним посилити профорієнтаційну роботу з метою популяризації та зростання попиту на освітні послуги за даною ОП. Доцільним також вважаємо акцентування уваги здобувачів на можливостях неформальної освіти.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Документально зафіксовано (Відомості про самооцінювання ОП, таблиці 1-3, «Положенням про організацію освітнього процесу»: https://drive.google.com/file/d/14PoxHnt_u7rPqGbGu3cccWyTRXbI5-Gg/view, «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти»: <https://drive.google.com/file/d/14UAVRHptFJkoS4NW5h35lDhfpsqOsyyp/view>), й підтверджено на зустрічах з викладачами та здобувачами вищої освіти, що форми та методи навчання враховують специфіку освітньої програми, та поєднують теоретичну й прикладну складові формування фахівця-культуролога. Діалогічність методів навчання, невеликі групи та групові завдання, кейси, ділові ігри, дозволяють розвивати soft skills здобувачів. Експертною групою під час зустрічі з викладачами підтверджено інформацію, що на карантині активно залучалися до освітнього процесу нові програми, а саме: створювалися опитування в Kahoot, була промоція можливостей платформи Coursera, розвивалася система Moodle (на базі якої знаходиться «Електронне навчання ЧНУ» <https://moodle.chnu.edu.ua/>), використовувалася система Google classroom, програма Quizlet тощо. Дана система дозволяє зібрати в одному місці інформацію про дисципліну, розмішувати тестові завдання, джерела для опрацювання, проводити супровід курсів, додавати інтерактив тощо. Вимоги студентоцентрованого підходу та академічної свободи реалізуються (спираючись на «Відомості...» та зустрічі) шляхом: здійснення моніторингу (опитування) якості освітнього процесу, виявлення проблем та врахування пропозицій щодо змін у дисциплінах або в ОП в цілому; можливостей формування індивідуальної освітньої траєкторії; створення умов для навчання дистанційно/за індивідуальним графіком для здобувачів вищої освіти, які працюють за спеціальністю. Рівень задоволеності здобувачів вищої освіти якістю освітніх послуг на цій програмі доволі високий. Згідно з результатами останнього соціопитування (2-6 листопада 2020 р.), 70% респондентів вважають, що викладання здійснюється на високому рівні, 30% дотримуються думки про часткову відповідність (<http://philology.chnu.edu.ua/?p=4686>). Здобувачі та випускники на відповідних зустрічах з ЕГ підтвердили високу задоволеність якістю ОП. Здобувачі наголошували, що можуть самостійно обирати (зі списку) або пропонувати свої теми курсових робіт до певного терміну. Спираючись на надані експертній групі документи, список тем обраних здобувачами 3-4 курсів повністю збігається зі списком запропонованих. Враховуючи відсутність жодної негативної реакції з боку здобувачів на зустрічах і наголошені ними на свободі вибору тем курсових, це може свідчити про співпадіння наукових інтересів здобувачів та НПП кафедр.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

ЕГ було зафіксовано наявність більшості силабусів (обов'язкові / вибіркові) з необхідною інформацією у вільному доступі (http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=4456). Детальна інформація про дисципліни знаходиться на сайті «Електронного навчання ЧНУ» (за винятком окремих, поки не заповнених, дисциплін). На початку вивчення курсу кожен викладач оголошує студентам інформацію щодо мети, структури, змістового наповнення освітньої компоненти, очікуваних результатів навчання, системи та критеріїв оцінювання рівня засвоєння знань, навичок і умінь. Даний факт було підтверджено експертною групою на зустрічах зі здобувачами, а також у процесі спілкування із академічним персоналом. Спираючись на зустрічі з випускниками та здобувачами вищої освіти за даною ОП, ЕГ дійшла висновку, що усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла

інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

ЕГ підтвердила факт того, що ЗВО забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми. Зокрема, у ЗВО: - проводиться щорічна студентська наукова конференція ЧНУ, у якій здобувачі даної ОП беруть активну участь (2019 рік: Борук В., Бойчук Т., Волошена І., Гапчук А., Місяць М., Серевнюк І. 2020 рік: Борук В., Конарська Ю., Кузик А., Рогозинська Х., Самкова К.); - організуються олімпіади, у яких студенти-культурологи декілька разів ставали переможцями другого етапу Всеукраїнської олімпіади з Культурології (Кульбабська М., III місце, 2016 рік; Бабіченко Д. – номінація «Наукова ерудиція», Яцина Х. – номінація «Комунікативна компетентність»); - функціонує Рада молодих вчених та студентські наукові об'єднання й товариства, а органи студентського самоврядування мають у своїй структурі сектори наукової роботи; - тематика курсових робіт свідчить про долучення до розробки кафедральної наукової проблематики; - студенти беруть участь у міжнародних науково-практичних конференціях і семінарах в інших містах України (зокрема, Гапчук А., Місяць М. та Рогозинська Х. були доповідачками на 5 Конгресі молодих дослідників релігії з доповідями про релігійні смисли в іконі, літературі та музиці).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Експертній групі було надано інформацію щодо щорічного оновлення компонентів ОП та обов'язкового комплексного перегляду, який відбувається раз на 4-5 років. Наразі розроблено новий проект ОП (https://drive.google.com/file/d/1LyXTd7F7YLLAybDfrfT1UrGmQc6ерS_2/view). Водночас, ЕГ порадила оновлювати зміст освітніх компонентів, літературу та джерела частіше. На зустрічі з викладачами було підтверджено факт наявності традиції взаємовідвідування занять, обговорення змісту дисциплін на кафедрі та на теоретичних семінарах. Викладачі, задіяні у реалізації ОП, публікують власні роботи у галузі культурології (докладніше у Відомостях про самооцінювання). У прийнятті рішень щодо внесення змін в ОП/окремі освітні компоненти, враховуються результати опитувань здобувачів, спілкування з роботодавцями. Це підтвердили факти внесення до списку вибірових компонент таких дисциплін як «Український фольклор» (рекомендація від роботодавців), «Практикум в медіа» (замість педагогічної практики), дисципліну, що викладається англійською мовою «Гендерна культура» (побажання здобувачів) тощо. Здобувачі та випускники підтвердили факти стосовно врахування їхніх інтересів у процесі формування та реалізації освітньої програми. Роботодавці наголошували на важливості існування цієї програми та на врахуванні ЗВО їхніх побажань.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

На зустрічах з адміністрацією Університету, здобувачами, випускниками, сервісними відділами, було підкреслено активну співпрацю ЧНУ з іноземними колегами. Зокрема, ЗВО практикує читання відкритих лекцій професорами-колегами іноземних освітніх закладів, студентські обміни, участь здобувачів вищої освіти та науково-педагогічного персоналу в міжнародних програмах тощо. Спираючись на Відомості про самооцінювання ОП та на проведені зустрічі, ЕГ зафіксувала: - участь викладачів ОП в міжнародних стажуваннях. Зокрема, д. філос. н., доцент М.В. Шкрібляк, Сучавський університет Штефана Чел Маре, Румунія, 2019 р.; проф. В.О. Балух, Варшавський та Ягеллонський університет, Польща, 2017 р.; - участь у міжнародних програмах окремих викладачів. Наприклад, І.Горохолінська, Литовська програма «The European Union and the Byzantine Empire – the Cultural Heritage, History and Prospects», Вільнюський університет, 2017 р.; - академічну мобільність здобувачів М. Кульбабської та Х. Яцини, які навчалися в Академії Яна Длугоша у м. Ченстохов, Польща, 2017 р.; Х.Рогозинської та Ю. Конарської, Лодзький університет, Польща, 2019 р.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Експертною групою було зафіксовано такі позитивні практики: проведення щосеместрово опитувань здобувачів вищої освіти для забезпечення поточного моніторингу та контролю якості освіти, а також прийняття відповідних рішень у випадку виявлення проблем; діалогічність форм викладання, розвиток soft skills, застосування можливостей різноманітних програм та платформ (Kahoot, Quizlet, Coursera, Moodle тощо) для покращення якості досвіду здобувачів від отриманих освітніх послуг; активне залучення здобувачів ОП до участі в щорічній студентській науковій конференції ЧНУ; активна міжнародна співпраця за даною ОП (стажування викладачів, участь в міжнародних програмах та обмінах здобувачів).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Експертна група рекомендує перенести всю необхідну інформацію стосовно дисциплін на оновлений сайт «Електронного навчання ЧНУ», додати інформацію до окремих дисциплін. Дослідити можливість перегляду літератури та рекомендованих джерел в окремих освітніх компонентах на предмет її оновлення. Продовжувати розвиток міжнародної співпраці та посилити співпрацю з вітчизняними ЗВО для обміну досвідом і кращими практиками.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Експертна група зафіксувала відповідність даної ОП Критерію 4. Виявлені та обґрунтовані у звіті недоліки є такими, що можуть бути вирішеними найближчим часом і не впливають на загальну відповідність Критерію 4, проте є можливостями для вдосконалення даної освітньої програми.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюються відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (протокол №9 від 30 вересня 2019 року: https://drive.google.com/file/d/14PoxHnt_u7rPqGbGu3cccWyTRXbI5-Gg/view) та «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (протокол №2 від 24 лютого 2020 року: <https://drive.google.com/file/d/1aDDzrMzuZ7OA1CervuLzeYLONEosLySV/view>). У додатку 3 Відомостей про самооцінювання викладено інформацію про методи та форми навчання і оцінювання, яка деталізується в робочих програмах (наприклад, навчальна дисципліна «Етика та естетика», 2018 р.), силабусах навчальних дисциплін (http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=4456), а також в навчально-методичному забезпеченні освітніх компонент, викладеному у системі MOODLE. Університет використовує традиційну та інноваційну систему проведення контрольних заходів й систему оцінювання з урахуванням різноманітних видів навчальної та наукової роботи: проблемні лекції, усні відповіді на семінарських заняттях (тематичні дискусії); самостійні контрольні тести (у процесі виконання самостійної роботи); залучення студентів до художньо-проектної діяльності; участь у наукових конференціях, конкурсах та олімпіадах. Під час онлайн-зустрічей зі здобувачами вищої освіти з'ясовано, що студенти мають розуміння, яким чином вони отримують оцінки, який мінімальний бал потрібно набрати та яким чином відбувається накопичення балів за поточний або підсумковий контроль. Студентами не висловлювалося незадоволення щодо форм або необ'єктивності оцінювання. Як зазначили студенти, в умовах карантину контрольні, заліки та іспити вони виконують за допомогою електронних ресурсів Moodle, Google Classroom, Google Meet, Zoom. Здобувачі вищої освіти під час онлайн-зустрічі запевнили, що конфліктних ситуацій, пов'язаних із оцінюванням, не виникало.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 034 «Культурологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти був офіційно затверджений 16 червня 2020 р. ОП спеціальності «Культурологія» 2017 р. передбачено атестацію лише у формі державного іспиту, без захисту кваліфікаційної роботи, Однак для вступників за вказаною ОП спеціальності 034 Культурологія 2020 р., згідно з Стандартом вищої освіти для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, форма атестації здобувачів вищої освіти буде здійснюватися у формі кваліфікаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи. У ЧНУ атестація здобувачів вищої освіти здійснюється Екзаменаційною комісією, яка затверджується Вченою радою університету і регулюється «Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи Екзаменаційної комісії в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (протокол №5 від 25 травня 2020 року:

https://drive.google.com/file/d/1-JYnU5bt8e_KIz4-ALQPDuSOLFGd6mN8/view). Екзаменаційна комісія у своїй діяльності керується «Правилами академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (https://drive.google.com/file/d/1EzBsehqERCEzxJwWe-rz6_eTUFUBGv4o/view), а також «Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»: https://drive.google.com/file/d/1CB4AIMVXSAYkF_CepI-k98GPc9E8KznQ/view). Під час онлайн-зустрічей було підтверджено, що у ЧНУ діє практика перевірки кваліфікаційних робіт на плагіат та декларування академічної доброчесності студентами й науково-педагогічним персоналом.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів визначена у «Положенні про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (протокол №2 від 24 лютого 2020 року: <https://drive.google.com/file/d/1aDDzrMzuZ7OA1CervuLzeYLONEosLySV/view>); «Положенні про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи Екзаменаційної комісії в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (протокол №5 від 25 травня 2020 року: https://drive.google.com/file/d/1-JYnU5bt8e_KIz4-ALQPDuSOLFGd6mN8/view). В умовах, коли можливості фізичного відвідування ЗВО здобувачами вищої освіти обмежені або відсутні, передбачено організацію поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання (Додаток до «Положення про організацію освітнього процесу у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича»: <https://drive.google.com/file/d/12PeO8VqGqWNJriqcCy5dR9LHugBaJ6-W/view>). Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу здійснюється через засоби комунікації, вбудовані до системи управління навчанням (LMS), електронну пошту, месенджери (Viber, Telegram та ін.), відеоконференції (MS Teams, ZOOM, Google Meet та ін.) тощо. Зокрема, поточний контроль з використанням дистанційних технологій може здійснюватись із використанням різних типів завдань, зокрема таких як: автоматизовані тести для контролю та самоконтролю навчальних досягнень здобувачів освіти; різнорівневі індивідуальні та групові завдання (звіт, презентація, проект тощо) та інші. Об'єктивність екзаменаторів забезпечується різними умовами для усіх здобувачів (тривалість контрольного заходу, зміст та кількість завдань, механізми підрахунку результатів) та відкритістю інформації про ці умови, єдиними критеріями оцінки, оприлюдненням строків здачі контрольних заходів. Процедури запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій регулюються «Положенням про засади безконфліктних комунікацій та врегулювання спорів учасників освітнього процесу у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://drive.google.com/file/d/1ummmJLYeGbcMCAb9ItGonH1sLOK2e6jVk/view>). Порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів урегульовують згідно з «Положенням про апеляцію на результати підсумкового семестрового контролю знань студентів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (протокол №1 від 3 лютого 2020 року – <https://drive.google.com/file/d/16FPnHMJXd2al362HvDwmvoZ5uEih42ks/view>). Інтерв'ю зі студентами засвідчило, що вони мають доступ до правил проведення контрольних заходів, добре розуміють та приймають їх. Прикладів подання апеляцій за результатами проміжного чи підсумкового контролю на пропонуваній ОП не було. Нарікань з боку студентів на об'єктивність оцінювання не зафіксовано.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності в ЧНУ регулюється «Правилами академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (https://drive.google.com/file/d/1EzBsehqERCEzxJwWe-rz6_eTUFUBGv4o/view), а також «Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (https://drive.google.com/file/d/1CB4AIMVXSAYkF_CepI-k98GPc9E8KznQ/view), у яких прописано процедуру притягнення учасників освітнього процесу до академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності. Директор Наукової бібліотеки М.Зушман зазначив, що перевірка на академічну доброчесність здійснюється за допомогою програми Unicheck та Moodle. Перевіряються студентські наукові та творчі роботи, а також усі науково-методичні праці й наукові дослідження викладачів перед друком в університетському видавництві. Результат перевірки є одним із обов'язкових додатків при рекомендації роботи до друку. Голова профспілкового комітету студентів В. Кіндзерський відзначив, що у ЧНУ створена та діє Комісія з питань академічної доброчесності. Горохолінська І., куратор академічних груп спеціальності «Культурологія», представниця Ради молодих вчених, підкреслила, що популяризація академічної доброчесності відбувається регулярно шляхом виховних заходів, круглих столів, лекцій та наукових семінарів. Здобувачі вищої освіти, які були присутні на онлайн-зустрічі, показали достатній рівень володіння інформацією про правила академічної доброчесності, змогли навести типові приклади недотримання цих правил, знали наслідки, яких потрібно очікувати у випадках порушення, аж до звільнення викладача або відрахування студента. Під час онлайн-зустрічі викладачі підтвердили, що виявлення випадків академічної доброчесності фіксується при виконанні різних завдань з

навчальних дисциплін, і таке завдання не зараховується. Здобувач вищої освіти має можливість зробити інше завдання, однак вже не може претендувати на хорошу оцінку за курс в цілому.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Серед позитивних практик слід відзначити: широке використання методів активного та інтерактивного навчання; чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання, що позитивно оцінюється здобувачами вищої освіти; добре продуману політику дотримання стандартів академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Поняття академічної доброчесності для більшості здобувачів вищої освіти, у першу чергу, асоціюється з поняттям відсутності плагіату. Тому вважаємо, що варто підвищити активність студентів в органах студентського самоврядування щодо промоції культури доброчесності, зокрема, шляхом підготовки матеріалів для різних заходів у ЗВО із різних аспектів академічної доброчесності з метою її подальшої популяризації. ЕГ рекомендує розглянути можливість розробки та запровадження Декларації про дотримання академічної доброчесності.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Виявлені слабкі сторони ОП у контексті Критерію 5, на думку членів експертної групи не є суттєвими, оскільки не мають системного характеру. Крім того, обрана ЗВО траєкторія розвитку забезпечує їх подолання, демонструючи значущі досягнення у забезпеченні високої якості контрольних заходів та оцінювання.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

За результатами аналізу відомостей самооцінювання та зустрічей із академічним персоналом, ЗВО та стейкхолдерами, з'ясовано, що підготовку майбутніх культурологів здійснюють НПП, які мають відповідні академічну та професійну кваліфікації. Це викладачі кафедр філософії та культурології; історії та культури української мови; іноземної мови для гуманітарних факультетів; історії України та кафедри психології. Усі НПП, які забезпечують дану ОП, мають наукові ступені та вчені звання, серед них: 7 докт. наук (істор., філософ.), 13 канд. наук (філос., педаг., екон., філол.). За словами ректора ЧНУ Петришина Р. та начальника відділу кадрів Яценюк Н. середній вік НПП складає 40 р. У процесі ознайомлення з документами, встановлено, що професійна кваліфікація НПП має належний рівень, який дозволяє забезпечити досягнення ПРН. Чітко увиразнюється кореляція між освітнім профілем, науково-методичною діяльністю НПП та освітніми компонентами, що закріплені за викладачами. Так, Чикарькова М.Ю., доктор філос. н., проф., викладає ОК «Сучасна культура» та має наукові статті відповідної тематики (Дискусійність поняття «духовна культура» в сучасних українських наукових студіях. Філософія і політологія в контексті сучасної культури. 2016. № 3. С. 234-242; Поняття «людина культури» як фантомна дефініція. Релігія та соціум. 2016. № 3-4. С. 108-113; Термін «сучасна культура»: семантичне наповнення та проблема хронологізації. Вісник МДУ. Сер.: Філософія, культурологія, соціологія. 2019. Вип. 17. С. 67-74). Докаш В.І., д-р філос. н., проф., викладає ОК «Риторика та культура спілкування» і має навчальні посібники «Риторика» (2016), «Конфліктологія та медіація» (2018). Починок І.Б., кандидат філос. н., доц., викладає «Філософію» та має відповідні наукові й методичні праці (Особливості феноменології Макса Шелера. Науковий вісник ЧНУ. 2018. Вип. 80б., С. 90-96; Феноменологічна філософія: навчальний посібник. Чернівці: ЧНУ, 2018. 376 с.), Возний І. є автором підручника «Історична та теоретична культурологія» (2019) тощо. НПП беруть активну участь у НДР: Балух В. є кер. НДР «Суспільно-культурні та етнорелігійні фактори у контексті євроінтеграційних процесів: світоглядно-ціннісні та практичні виміри» (державний реєстраційний номер 0115U001037); Горохолінська І. – кер. НДР «Соціальна функціональність релігійних спільнот в умовах пандемії COVID-19: ціннісна дихотомія реалізації». Систематично академічним персоналом кафедри здійснюються моногр. досл.-ня (Феномен культури у гуманітарному дискурсі: колект. моногр., 2020; Соціологічні інтерпретації соціокультурних процесів в Україні: колект. монографія., 2019;

Шестакова К. Етнічна ідентифікація і мовні практики румуномовного населення Чернівецької області (соціологічна інтерпретація), 2020; Чікарькова М. Сучасна культура: проблеми аксіології і термінології. К., 2018, інші). Профілі та наукові публікації академічного персоналу розміщено у відкритому доступі на офіційному сайті кафедри: http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=4299.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

У відомостях про самооцінювання ОП зазначається, що рівень професіоналізму НПП ЧНУ забезпечується шляхом реалізації «Положення про проведення конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників у ЧНУ імені Ю. Федьковича» (<https://drive.google.com/file/d/oB1PzclSOKFQnSFg4X3NhclVMWC1LSHZxVmtmUEUtcow3eUZr/view>). Даний документ ухвалено на засіданні Вченої Ради ЧНУ 01.02.2016 р. Водночас, на сайті розміщено ще один документ - «Положення про проведення конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників у ЧНУ імені Ю. Федьковича», ухвалений Вченою радою університету протоколом №2 від 28 жовтня 2019 р. та уведений в дію наказом ректора ЧНУ від 29 жовтня 2019 р. № 313 (https://drive.google.com/file/d/1hm-op4WmOXuAn4Q_oiz1b4GuR9-77J53/view). Інформацію щодо результатів конкурсного відбору викладачів члени ЕГ на сайті не знайшли. Зі слів фахівця відділу з інформаційної діяльності та комунікацій Головного інформаційно-телекомунікаційного Центру А. Гав'юк, розміщення належної інформації та зняття застарілих документів ускладнюється тим, що сайт знаходиться у процесі оновлення. Водночас, під час зустрічі з адміністрацією закладу, науково-педагогічними працівниками та начальником відділу кадрів Н. Яценюк підтверджено, що процедура конкурсного відбору є прозорою та зрозумілою для викладачів, а інформація про її здійснення серед працівників ЗВО оприлюднюється вчасно й прозоро.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

У результаті зустрічі експертної групи із роботодавцями було встановлено, що останні систематично залучаються до здійснення освітнього процесу на засадах зовнішнього сумісництва або ж волонтерства. Формами співпраці є: - бінарні лекції, тематичні зустрічі, семінари, майстер-класи, тренінги, виставки, ярмарки професій, гурткова робота (Ю. Квятковська, актриса Чернівецького обласного академічного театру ляльок; Є. Скрипник, викладач культурологічних дисциплін Чернівецького обласного фахового коледжу мистецтв імені Сидора Воробкевича); - керівництво здобувачами вищої освіти у процесі проходження ними виробничої практики, що сприяє опануванню відповідних навичок та умінь у реальній професійній ситуації. Зокрема, під керівництвом С. Бухарова (головного спеціаліста відділу релігії та національностей управління культури Чернівецької ОДА) було підготовлено експозицію виставки «Буковина, рідний краю!»; фестиваль «Буковинські зустрічі» реалізовано завдяки кураторству І. Стефюк (працівниця учбово-методичного центру культури Буковини); - спільні культурно-мистецькі проекти (наприклад, Фестиваль творчості для людей з інвалідністю «На крилах надій» та Міжнародний фольклорний фестиваль «Буковинські зустрічі» (2018) реалізовано студентами кафедри із працівниками Буковинського центру культури і мистецтва; Фестивалі «Обнова-фест» та «Осінь весільна» (2018 та 2019 рр.) – із Чернівецьким обласним музеєм народної архітектури та побуту). О. Колянківський, заступник директора КЗ «Чернівецький обласний музей народної архітектури та побуту», І. Стефюк - кураторка етнографічного проекту «Спадщина» учбово-методичного центру культури Буковини та С. Бухаров, головний спеціаліст відділу релігії та національностей управління культури Чернівецької ОДА, високо оцінили теоретичні знання, практичні навички та особистісні компетенції студентів кафедри філософії та культурології. Думка роботодавців також враховується у процесі реалізації ОП задля оптимізації навчального процесу та удосконалення освітньої програми, що підтверджується протоколами засідання кафедри (протоколи № 11 від 29.05.2018 р., № 12 від 28.05.2019 р., № 10 від 26.05.2020 р.).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Зі слів здобувачів вищої освіти, випускників і роботодавців, ЗВО налагодив плідну комунікацію, що здійснюється між надавачами освітніх послуг та стейкхолдерами освітнього процесу. Професіонали-практики, діячі галузі культури та представники роботодавців долучаються до аудиторних занять шляхом безпосереднього залучення до освітнього процесу (читання лекцій, ведення семінарів, організація майстер-класів та тренінгів тощо) та завдяки проведенню науково-практичних заходів (круглих столів, конференцій, практикумів, науково-методичних семінарів), у яких беруть участь і студенти, і НПП, і професіонали-практики. Студентами також підтверджено активне залучення до процесів реалізації ОП Руденка-Краєвського Г. (актор драми Чернівецького академічного музично-драматичного театру ім. О. Кобилянської), Абрамовича С. (митця, поета, доктора філологічних наук, професора Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка), Добрянської ді Сієни М. (мисткині, членкині Спільки художників України) та ін. Результати участі стейкхолдерів в освітній діяльності кафедри оприлюднюються на сайті ЗВО (<http://www.religstud.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Експертна група дійшла висновків про сприяння ЗВО професійному розвитку викладачів такими шляхами: - організація умов для проходження курсів підвищення кваліфікації/стажувань, що визначається «Положенням про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників ЧНУ ім. Ю. Федьковича». Результати підвищення кваліфікації враховуються під час обрання на посаду за конкурсом. Тематика стажувань і КПК відповідає спеціальності «Культурологія» та загальному професійному зростанню. Наприклад, пройшли програми підвищення кваліфікації: Возний І. (РДГУ, сертифікат ПК25736989/0001 13-17 у 2017 р., навчальна програма «Інноваційні технології та новітні підходи до викладання культурологічних дисциплін»); Балух І. (Варшавський та Ягелонський університети, довідка про проходження стажування від 04.11.2019-29.11.2019 р. Навчальна програма «Науково-педагогічна та управлінська діяльність»); Чикаркова М. - онлайн-курси «Критичне мислення для освітян», «Жінки та чоловіки: гендер для всіх» тощо; - розроблення рейтингової системи мотивації викладачів (преміювання, моральне заохочення у вигляді грамот, подяк, відрядження для участі в наукових заходах), про що зазначили ректор ЗВО Петришин Р., перший проректор Балух В.; начальник планово-фінансового відділу Кобітович Н., надавши відповідну документацію (зокрема, наказ № 65 від 26.02.2020 р. «Про проведення рейтингової оцінки кафедр» та рейтингові анкети кафедри). НПП інформацію про матеріальне та моральне заохочення підтвердили. На сайті розміщено також «Правила внутрішнього трудового розпорядку Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича», у яких прописано правила трудової та навчальної дисципліни, права та обов'язкові працівників і здобувачів, використання робочого часу тощо (п. 10); - упровадження традиції написання навчально-методичної літератури з урахуванням тих ОК, що закріплені за викладачем: Доскач С. Психологія соціальних і політичних конфліктів: навч. пос., 2018; Возний І. Історична та теоретична культурологія: навч. пос., 2019; Возний І. Методика викладання культурології у вищій школі: навч. пос., 2016; Гажук-Котик Л. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. пос., 2018 тощо. Наукові та методичні праці друкуються у видавничому відділі ЧНУ безкоштовно (протокол № 12 від 24.11.2020 р.); - розроблення системи університетських грантів для молодих вчених (Горохолінська І. «Соціальна функціональність релігійних спільнот в умовах пандемії COVID-19: ціннісна дихотомія реалізації», наказ ректора від 30.09.2020 № 261), залучення викладачів до всеукраїнських та міжнародних проєктів («Соціальна функціональність релігії в умовах масштабних небезпек: ідейно-теоретичний та практичний виміри», наказ МОН України № 1537 від 4.12.2020) та виконання НДР («Суспільно-культурні та етнорелігійні фактори у контексті євроінтеграційних процесів: світоглядно-ціннісні та практичні виміри», № 0115U001037, «Ціннісно-смысловий потенціал філософії та науки: пошук відповідей на виклики XXI ст.», № 0120U102712).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Стимулювання викладацької майстерності передбачає проведення різноманітних практико-орієнтованих заходів (тренінгів, науково-практичних семінарів, курсів, пленерів, взаємовідвідувань аудиторних занять своїх колег із наступним обговоренням), участь у яких є для НПП ЗВО безкоштовною. Викладачі мають можливість відвідувати курси іноземних мов, опановувати навички користування технічними пристроями для провадження навчального процесу, використовувати міжнародні наукометричні бази Scopus та Web of Science. Також, у процесі спілкування із НПП було підтверджено, що до них доводяться результати студентського опитування «Викладач очима студентів», що уможливило посилити позитивні практики та врахувати недоліки. Зокрема, на кафедрі створено методичну комісію (очолює – викладач доцент С.Балінченко), яка систематично проводить практичні тренінги та методичні семінари задля вирішення проблем, з якими стикаються викладачі у процесі викладацької діяльності. Наприклад, запровадження дистанційної освіти спонукало до проведення для викладачів тренінгів задля опанування інтерактивних методів навчання. Інформацію про якісне викладання, у т.ч. із залученням технічних засобів, підтвердили здобувачі вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Аналіз наукового доробку підтверджує належний рівень професійного розвитку та викладацької майстерності НПП для якісної реалізації програми. Зустріч із професорсько-викладацьким складом дозволяє стверджувати про ознайомлення із процедурою конкурсу, особливостями врегулювання питань кадрового добору, системою рейтингування та механізмами мотивації науково-педагогічного персоналу. Як позитивну практику необхідно відзначити запровадження у ЗВО розробку ефективної системи залучення НПП до наукової (у т.ч. шляхом заохочення молодих вчених до реалізації всеукраїнських науково-дослідних робіт) та навчально-методичної (що увиразнюється у процесі методичного забезпечення освітніх компонентів) діяльності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Грунтовний аналіз та опрацювання відповідної документації, а також зустріч із стейкхолдерами освітнього процесу, дозволяють стверджувати про доцільність акцентування наукової та викладацької діяльності НПП на

культурологічній тематиці; активніше залучення потенційних роботодавців до процесу оновлення ОП та розробки кафедральних наукових досліджень (зокрема, шляхом підписання відповідних угод про співпрацю).

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Професійна та академічна кваліфікації науково-педагогічних працівників, які забезпечують ОП «Культурологія», їхня наукова активність та викладацька майстерність, в цілому відповідають вимогам критерію 6, а також сприяють набуттю здобувачами вищої освіти загальних та фахових компетентностей, досягненню програмних результатів навчання. Водночас, експертною групою виявлено часткову невідповідність окремих викладачів тим ОК, які вони викладають. Тому видається доцільним рекомендувати розробити механізми залучення до ОП «Культурологія» фахівців із відповідною науково-виробничою специфікою.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час огляду матеріально технічної бази, що здійснювався в межах відповідної зустрічі, ЕГ переглянула презентацію та отримала фотографії, які засвідчують наявність комп'ютерного класу, аудиторій з мультимедійними проекторами та мультимедійними дошками. Під час Zoom-з'єднання із ЗВО, комендантом корпусу були надані фрагменти відповідних приміщень у режимі реального часу. ЕГ ознайомила з фотографіями умов проживання у гуртожитку, стану аудиторій та корпусу. У ЗВО діє Наукова бібліотека ЧНУ, сайт бібліотеки активно наповнюється, містить необхідну для здобувачів вищої освіти інформацію. Відповідно до інформації, наданої ЕГ під час огляду матеріально-технічної бази (http://library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/o2infres/o7purch_db), здобувачам вищої освіти забезпечується безкоштовний доступ для роботи з міжнародними базами даних. Кваліфікаційні роботи (курсіві, бакалаврські, магістерські, дисертації) другий рік перевіряються на плагіат (Unicheck). Перевірка роботи є безкоштовною, включно з повторною. Спираючись на інформацію, надану на зустрічі з адміністративним персоналом, з 2009 р. формується науковий репозитарій ЧНУ. Функціонує окрема бібліотека кафедри філософії та культурології де зберігаються роботи викладачів та на електронних носіях знаходиться сформована викладачами електронна бібліотека. На зустрічі зі здобувачами вищої освіти ЕГ пересвідчилась у вільному і безоплатному доступі до приміщень ЗВО, наявності безоплатної мережі WiFi. Функціонують університетський, факультетський і кафедральний Web-сайти. Навчальні дисципліни ОП представлені в системі «Електронний університет». До цієї системи ЕГ отримала доступ та зафіксувала, що окремі дисципліни є або не заповнені зовсім, або недостатньо насичені матеріалом для належного інформування здобувачів. ЕГ було проінформовано ректором Петришиним Р.І., що це питання було виявлено під час опитувань здобувачів та пов'язане з переходом зі старої версії системи Moodle на нову. Для врегулювання даного питання, за словами ректора, було видано наказ, за яким найближчим часом всі курси мають бути заповнені у цій системі. Водночас, відсутню в системі інформацію можна знайти на сайті кафедри. ЕГ зафіксувала доречність актуалізації процесу аналізу навчально-методичних матеріалів, а також шляхів отримання здобувачем до них доступу. Підставою для такого висновку став аналіз наданих ЗВО документів, та опитування здобувачів за даною ОП (<https://drive.google.com/file/d/1-rok4S1pipPbgaOzS6LY4oNLiKV-BbCK/view?usp=drivesdk>), де на питання про доступність та актуальність навчально-методичних матеріалів ствердно відповіли 61, 5 %, здобувачів, а частково погодилося з цим 38, 5 %. Ураховуючи вище зазначені факти, ЕГ встановила, що фінансові та матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення (з невеликими зауваженнями) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Відповідно до результатів зустрічі зі стейкхолдерами, експертна група констатувала, що ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми. Факт вільного доступу до наукової та навчальної літератури також підтверджується опитуванням здобувачів за даною ОП (<https://drive.google.com/file/d/1-rok4S1pipPbgaOzS6LY4oNLiKV-BbCK/view?usp=drivesdk>), де на питання про доступ до сучасної наукової та навчальної літератури ствердно відповіло 92,3 % респондентів.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Аналіз відповідних документів та результати зустрічей із цільовими групами, дають підстави стверджувати, що освітнє середовище в ЗВО є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби й інтереси. У Відомостях про самооцінювання даної ОП про матеріальну складову освітнього середовища (бібліотека, аудиторії, їдальня, спортивно-оздоровчий комплекс, гуртожитки тощо) розкрито детальніше. Допомагають задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти: 1. Куратори від викладачів - з першого курсу певний викладач закріплюється за курсом і курає його до випуску, надаючи консультативну, інформаційну, медіаційну підтримку. З будь-якими питаннями, конфліктними ситуаціями, здобувачі звертаються спочатку до кураторів. Здобувачі на відповідній зустрічі підтвердили інформацію про тісну комунікацію груп з куратором. 2. Куратори від студентського самоврядування - закріплюються на перший курс для допомоги здобувачам в адаптації до освітнього процесу. 3. Соціально-психологічний центр ЧНУ (відповідно до наданої інформації на зустрічі з представниками допоміжних/сервісних структурних підрозділів, функціонує з лютого 2020 р.). У складі Центру - психологи та соціальні працівники. Центром проводяться дослідження рівня адаптації здобувачів першого курсу, а також надаються безкоштовні індивідуальні консультації за запитом (до 5 разів). 4. Опитування здобувачів та випускників здійснюється Соціологічною лабораторією ЧНУ. Його результати обговорюються на засіданнях кафедри. Останнє опитування здобувачів ОП було проведене 2-6 листопада 2020 р. (<https://drive.google.com/file/d/1-rok4S1pipPbgaOzS6LY4oNLiKV-BbCK/view?usp=drivesdk>), а засідання кафедри, де аналізувалися результати опитування, відбулося 24.11.20. Кількість здобувачів ОП, що пройшли опитування - 13. Результати опитування свідчать, що більшість здобувачів за даною ОП вважають, що «на факультеті є достатньо сучасного обладнання для забезпечення навчального процесу» (69.2 %), «будівлі та приміщення факультету знаходяться у належному стані» (69.2%), «заклад вищої освіти оперативно розв'язує проблеми ресурсного забезпечення у разі необхідності» (61.5 %). На переконання ЕГ, наведені результати свідчать про відповідність ОП у межах підкритерія. Водночас, експертною групою не було встановлено фактів проведення опитувань здобувачів, що були б присвячені виявленню конкретних потреб щодо покращення освітнього середовища, а не аналізу загального стану задоволеності. Тому, експертна група рекомендує ЗВО врахувати цю можливість у процесі розробки наступних опитувань.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Спираючись на зустрічі зі здобувачами, академічним персоналом, допоміжними (сервісними) відділами, випускниками, та аналіз даних, наявних у вільному доступі й наданих ЗВО, експертна група дійшла висновку, що ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП. Освітня підтримка: викладачі призначають щотижневі години консультацій; потрібну літературу здобувачі можуть отримати у Науковій бібліотеці ЧНУ або ж бібліотеці кафедри та електронній бібліотеці, що сформована викладачами; у системі «Електронного навчання ЧНУ» здобувачі можуть отримати необхідну інформацію про дисципліну (стосовно проблеми оновлення/наповнення окремих файлів дисциплін було зазначено вище); на сайті ЗВО розміщено силабуси навчальних дисциплін ОП. Після запити ЕГ було надано для ознайомлення навчальні та робочі програми ОП та проєкт ОП 2020 р. Здобувачі на зустрічі підтвердили, що не мали проблем з пошуком інформації про дисципліни; курування написанням робіт (курскових, тез на конференції) здійснюється викладачами, які мають у даній царині необхідні компетенції та знання; розробленими та доступними є методичні рекомендації для підготовки та написання курсових робіт. Куратори за потреби можуть здійснювати й освітню підтримку здобувачів. Здобувачі підтвердили постійний зворотний зв'язок про співпрацю з куратором. Організаційна підтримка: здійснюється рядом адміністративних структур ЗВО (деканат, відділ кадрів, міжнародний відділ, військово-мобілізаційний відділ, юридичний відділ, бухгалтерія тощо). За вимогою студентів їм надаються усі затребувані документи (довідки, договори, листи підтримки тощо). На зустрічі зі здобувачами не було зафіксовано нарікань на функціонування даних структур, чи проблем з отриманням документів. Організаційну підтримку забезпечують й куратори. Консультативна підтримка: функціонують сторінки у соціальних мережах кафедри, факультету, закладу вищої освіти, органів студентського самоврядування. Надається належна консультативна допомога куратором, методистом, науковим керівником. Соціальна підтримка: діє профспілкова організація студентів університету та реалізується «принцип пільгового забезпечення соціально вразливих категорій студентів», відкрито соціально-психологічний центр ЧНУ.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Відповідно до інформації, отриманої від ЗВО у процесі зустрічі з аналізу матеріально-технічної бази, було надано фотографії облаштованих входів для представників маломобільних груп, а саме: пандус на вході у бібліотеку та вході у корпус, де відбувається викладання в межах ОП. З даними фотографіями можна ознайомитися в межах презентації, надісланої від ЗВО. Окрім того, гарантом було зазначено про наявність пандуса, який веде до їдальні. ЕГ, на підставі аналізу опитування здобувачів за даною ОП (<https://drive.google.com/file/d/1-rok4S1pipPbgaOzS6LY4oNLiKV-BbCK/view?usp=drivesdk>), зафіксувала, що більшість респондентів погоджуються із

створенням у ЗВО достатніх умов для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами (53,8%), хоча цей процес вимагає подальшого удосконалення (23.1 % - частково погоджуються; 15.4 % - важко відповісти; 7,7% - не погоджуються). На зустрічах зі студентським самоврядуванням експертну групу було поінформовано про існування правила доступу до приміщень, коли для здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами формується розклад таким чином, щоб всі пари відбувалися на першому поверсі, якщо корпус не обладнано ліфтом. На зустрічі з адміністративним персоналом, окрім підтвердження існування вищезгаданої практики формування розкладу, було наведено конкретний кейс, коли ЗВО відреагував на особливі освітні потреби здобувача з вадами слуху (який навчається за ОП «Архітектура»), найнявши на роботу сурдоперекладача. Спираючись на наведені факти, експертна група дійшла згоди стосовно того, що ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

ЕГ дійшла висновку, що в ЗВО існує чітка та зрозуміла політика вирішення конфліктних ситуацій, яка є доступною для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми. Політика і процедури спираються на три основних документи: «Правила академічної доброчесності Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (https://drive.google.com/file/d/1EzBsehqERCEzXJwWe-rz6_eTUFUBGv4o/view), «Етичний процедурний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://drive.google.com/file/d/102jLM0ouL4r5BaAeRkcoWkXBruBfGHYi/view>) та «Положення про засади безконфліктних комунікацій та врегулювання спорів учасників освітнього процесу у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://drive.google.com/file/d/1ummmJYeGbcMCAb9ItGonH1sLOK2e6jVj/view>). Зокрема, в Етичному процедурному кодексі розкриваються мета роботи етичних комісій, принципи їхньої діяльності, процедура подання та розгляду справи, права й вимоги членів комісій тощо. В останньому документі фіксується чільна для ЗВО стратегія запобігання виникненню конфліктних ситуацій та шляхи їхнього вирішення. Зазначимо, що за даною ОП, де є обмежені групи здобувачів (близько 5 осіб на курс), налагоджено тісне спілкування між студентами, викладачами, куратором, адміністрацією, що дозволяє вирішувати конфліктні ситуації одразу після їхнього виникнення без залучення етичних комісій. Коли гаранту програми було задане питання на резервній зустрічі стосовно прикладів роботи етичних комісій за даною спеціальністю, ЕГ отримала підтвердження, що такої практики на цій ОП не було, і, в цілому, по ЗВО гарант програми не була впевнена, чи пам'ятає такі кейси. На зустрічі з адміністрацією ректор навіть приклад вирішення конфліктної ситуації на факультеті журналістики, де викладач поведився некоректно, здобувачі надали докази, після ознайомлення з якими, викладач звільнився за власним бажанням. На зустрічах зі здобувачами та випускниками ЕГ отримала підтвердження, що конфліктні ситуації вирішуються на особистісному рівні, де спочатку звертаються до старости, потім до куратора (або відразу до куратора). Проте про можливість створення етичної комісії здобувачі поінформовані. На сайті ЗВО знаходиться застаріла версія Антикорупційної програми (2018 р.). Водночас, у процесі зустрічі ЕГ із менеджментом ЗВО, експертів завірили у тому, що найближчим часом оновлену програму буде розміщено на офіційному сайті закладу.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Експертною групою відзначено такі позитивні практики: наповнюваність відповідною літературою у науковій бібліотеці ЧНУ, доступ до міжнародних баз даних, наявність необхідної літератури, зібраної викладачами кафедри; активне й успішне функціонування інституту кураторства, запровадження практики додаткового куратора від студентського парламенту для здобувачів першого року навчання; функціонування Соціально-психологічного центру ЧНУ; інклюзивність ЗВО (пандуси, кейс з найманням сурдоперекладача, наявність правил про формування розкладу для студентів з відповідними освітніми потребами таким чином, щоб пари відбувалися лише на першому поверсі тощо), дотримання політики вирішення конфліктних ситуацій; проведення опитувань здобувачів для аналізу перебігу освітнього процесу та врахування їхніх освітніх потреб та інтересів та наявність фактів врахування отриманих результатів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Експертна група рекомендує: оновити веб-сторінку ЗВО, переглянути розміщений на ній матеріал. Чітко розмежувати активну та архівну сторінку за даною ОП для усунення потенційних проблем з інформування здобувачів, абітурієнтів та інших зацікавлених сторін. Завершити процес переходу на систему «Електронний університет».

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

У межах Критерію 7 експертна група зафіксувала ряд сильних сторін та позитивних практик, які можуть вважатися взірцевими. Проте, через певні проблеми з сайтом (ЗВО та спеціальності), системою електронного навчання та окремими рефлексіями здобувачів в межах останнього анкетування (висвітлених вище), ЕГ дійшла згоди щодо оцінювання ОП за 7 критерієм на рівень В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Кожного семестру у ЗВО відбувається поточний моніторинг шляхом опитування здобувачів вищої освіти стосовно її якості. Результати моніторингу впливають на зміни в окремих освітніх компонентах або можливий перегляд ОП. На зустрічах зі здобувачами було підтверджено факт проходження таких опитувань. Перегляд і удосконалення ОП із залученням стейкхолдерів (роботодавці, студентський парламент, здобувачі, академічний персонал) здійснюються не рідше одного разу на рік. На кафедрах відбуваються обговорення змісту дисциплін, а комплексний перегляд ОП відбувається раз на 4-5 років. На зустрічах з академічним персоналом було підтверджено оновлення програм щорічно та напрацювання інформації для комплексного перегляду (підготовлений проєкт ОП 2020 року: https://drive.google.com/file/d/1LyXTd7F7YLLAybDfrfT1UrGmQc6epS_2/view). Представники студентського парламенту підтвердили участь у перегляді ОП як системну для ЗВО практику (навіть в умовах реорганізації факультету минулого року). Питання процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюється трьома положеннями: «Положенням про розроблення та реалізацію освітніх програм Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://drive.google.com/file/d/1rFVXb_JZoVNab4J2x8tHTz2vfVmH4JOP/view; «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» <https://drive.google.com/file/d/14UAVRHptFJkoS4NW5h35lDhfpsqOsytrp/view>; «Положенням про порядок проведення внутрішнього моніторингу якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» <https://drive.google.com/file/d/1BGtjpMStV35WLKnGjoozOwZMjofsBwnK/view> Спираючись на аналіз документів та проведені зустрічі, ЕГ констатує, що ЗВО послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Експертною групою, внаслідок проведення зустрічей зі студентським самоврядуванням, підтверджено залучення здобувачів вищої освіти до процесу періодичного перегляду ОП у ЗВО. Представники студентського самоврядування мають місця у Вченій раді факультетів та університету з правом голосу. Факт наявності знання у здобувачів вищої освіти інформації про практику збирання та її опрацювання з відповідними наслідками, зафіксований експертною групою на зустрічі зі здобувачами та випускниками ОП. Пропозиції-побажання здобувачів беруться до уваги ЗВО, наприклад: згідно із запитами студентів було об'єднано дисципліни «Риторика» та «Культура ділового та повсякденного спілкування» в один освітній компонент - «Риторика та культура спілкування», додано вибірково дисципліну «Культура повсякденності», «Сучасний літературний процес на Буковині» тощо.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

На відповідній зустрічі з експертами були присутні чотири роботодавці та ще двоє долучилися на відкритій зустрічі. Серед них - представники театру, музеїв, коледжу, обласного управління культури (відповідно до запланованих у програмі акредитації). Роботодавці підтвердили активну участь у процесі періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості (відкриті столи, засідання кафедри, врахування пропозицій щодо змін в ОП, систематична комунікація поза межами формальних процедур). Наприклад, саме після консультацій з роботодавцями, було додано вибірково дисципліну «Український фольклор». Роботодавці підтвердили зацікавленість в існуванні цієї ОП та її випускниках.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Через специфіку програми та маленькі групи здобувачів, протягом довгого часу практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП здійснювалася в межах компетенцій куратора, який підтримував зв'язок зі здобувачами. На момент акредитації функціонувала форма для онлайн-опитування випускників ОП, результати якого аналізувалися на засіданні кафедри (протокол № 2 від 24.11.20). Анкетування дозволило не лише врахувати пропозиції випускників щодо змін в ОП та оцінити якість освітнього процесу, але й вивчити їхню кар'єрну траєкторію. Більшість випускників освітньої програми працюють за спеціальністю: в державних управліннях культури (Борук В., Поліщук І., Павлишин Л.), займаються педагогічною діяльністю в ЗВО I-II рівня акредитації (Кульбабська М., Слюсарчук О.), є фахівцями в різних державних та приватних закладах у сфері культури та відпочинку (Осипенко І., Гонтар А.). На зустрічі з випускниками ЕГ пересвідчилась у їхній поінформованості щодо можливості пройти дане опитування. Більшість запрошених випускників ОП брали у ньому активну участь.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Оновлення ОП відбувається щорічно. Зміни в освітні компоненти можуть вноситися НПП кожен семестр. Повний перегляд ОП відбувається раз на 4-5 років. Система забезпечення якості охоплює: викладачів (обговорення змісту дисциплін, взаємовідвідування пар, винесення пропозицій щодо змін в ОП), здобувачів (на основі анкетування та спілкування з куратором), адміністрацію та інші структурні підрозділи (повний аналіз програми раз на 4-5 років; проведення поточного моніторингу якості тощо), роботодавців (неформальне спілкування, залучення до перегляду ОП тощо). На відповідних зустрічах, ЕГ отримала підтвердження інформації з «Відомостей..» щодо неповного забезпечення ОК «можливістю дистанційного/комп'ютерно-зорієнтованого контролю засвоєння знань шляхом тестувань» та відсутність на офіційному сайті силабусів окремих вибіркових дисциплін. На час проведення експертизи здобувачі вищої освіти зазначили, що ці проблеми вже частково вирішено. На «низький рівень володіння англійською» ЗВО прореагував додатковими годинами та можливістю обирати курси, які викладаються англійською мовою («Гендерна культура»). ЕГ проаналізувала надані ЗВО протоколи засідань кафедр, присвячені внесенню змін та доповнень до ОП й може підтвердити, що пропозиції, висловлені стейкхолдерами, були ураховані у процесі реалізації даної ОП. Зокрема, з'явився курс «Риторика та культура повсякденного спілкування» (були об'єднані курси «Риторика» та «Культура ділового та повсякденного спілкування»); запроваджено читання курсу «Антична філософія»; з навчальних планів знято ОК «Філософію мистецтва»; курс «Культура Сходу» було розширено до «Філософія та культура Сходу»; до дисциплін вільного вибору внесено курс «Основи мистецькознавчого аналізу». Спираючись на проведений аналіз та опитування здобувачів (<http://www.sociology.chnu.edu.ua/res//sociology/zvitvykladach2020.pdf>), ЕГ відзначає доцільність активнішого залучення здобувачів до перегляду ОП та продовження співпраці з роботодавцями.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Остання акредитація даної ОП проходила у 2015 р. за старою процедурою (у Відомостях докладно зафіксовано, які було внесено зміни в ОП при первинній акредитації). З акредитаційних експертиз за новою процедурою, на сайті ЗВО є три звіти за 2019 р. Аналізуючи їх, можна виокремити рекомендації, які було враховано ЗВО протягом цього часу: з'явилася психологічна служба (Соціально-Психологічний центр ЧНУ, у 2020); запроваджено загальноуніверситетські опитування здобувачів про якість освіти, що проводяться Соціологічною лабораторією; завдяки анкетуванням з різних тем (проводить Соціологічна лабораторія ЧНУ), уможливлено збирати об'єктивну інформацію від здобувачів та реагувати на неї одразу; розроблено цілісне бачення ЗВО стосовно вирішення конфліктних ситуацій на рівні закладу (від політики до процедур); розширено перелік вибіркових дисциплін; здобувачі та представники студентського самоврядування активно залучаються до перегляду ОП. Актуальними для вирішення на рівні ЗВО залишаються: - застаріла версія сайту ЗВО. Під час онлайн-зустрічей ЕГ інформували, що сайт оновлюється, проте не менш важливим видається той факт, що результатом пошуку даної ОП в мережі є посилання на застарілу версію сайту без вказівок про те, що це архівна версія, що, як наслідок, може вводити в оману вступника; - відсутня посиленна інформаційна політика на рівні ЗВО щодо гуманітарних наук, а також слабка рекламна кампанія, частиною цієї проблеми є й наявне оформлення сайту; - несистемне використання можливостей Moodle у двох форматах (застаріла та оновлена версії), що може призвести до появи проблем в інформуванні здобувачів.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Проаналізувавши інформацію, надану під час комунікації з відповідними стейкхолдерами та наявні у відкритому доступі документи, ЕГ дійшла згоди, що в академічній спільноті ЗВО сформована культура якості, яка мотивує до розвитку ОП та продовження освітньої діяльності за програмою. У ЗВО культура якості функціонує, ґрунтуючись на залученні всіх учасників та стейкхолдерів освітнього процесу до формування культури якості (анкетування здобувачів, перегляд ОП, взаємовідвідування викладачами лекцій, обговорення змісту освітніх компонентів на кафедрі відповідно до останніх тенденцій у галузі культурології). Роботодавці долучаються до перегляду ОП в межах науково-практичних заходів та неформального спілкування. Експертною групою відзначено, що у ЗВО діє система опитувань «Викладач очима студентів» та здійснюється поточний моніторинг якості освіти. Зібрана інформація аналізується на рівні всього ЗВО, факультетів та кафедр, у результаті чого приймаються відповідні рішення. ЕГ проаналізувала надані ЗВО протоколи засідань кафедр, присвячені внесенню змін та доповнень до ОП й може підтвердити, що пропозиції, висловлені стейкхолдерами та здобувачами вищої освіти, було враховано у процесі реалізації даної ОП. Зокрема, до ОП додано такі курси як «Риторика та культура повсякденного спілкування», «Антична філософія», «Філософія та культура Сходу», «Основи мистецтвознавчого аналізу». ЕГ наголошує, що ЗВО має можливість продовжувати розвиток співпраці зі здобувачами, в тому числі, через систему опитувань. Наприклад, розглянувши можливість проведення додаткових анкетувань з більш конкретизованими питаннями у випадку виявлення проблем під час загального опитування. ЕГ переконалася, що зміст ОП дійсно систематично переглядається та оновлюється: щосеместрово (за потреби для внесення змін в окремі освітні компоненти), щорічно (плановий перегляд на кафедрі, внесення змін), планово кожні 4-5 років (повний перегляд всієї ОП та її освітніх компонентів). На сайті можна ознайомитися з проєктом ОП після планового перегляду (<https://drive.google.com/file/d/1oEqBw8L8sFIUn5BozUb5BU9nfJOkqv4B/view>).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

ЕГ визначила такі сильні сторони та позитивні практики у контексті критерію: врахування ЗВО рекомендацій, що були надані іншим ОП в результаті проходження процедур акредитації; щосеместрове анкетування здобувачів стосовно якості освіти та проведення опитувань «Викладач очима студентів» серед всіх структурних підрозділів ЗВО; врахування позицій здобувачів та розв'язання проблем, що були виявлені під час опитувань; розробка онлайн-форми для випускників ОП та використання отриманої інформації для аналізу-покращення ОП; активне залучення роботодавців до перегляду ОП; систематичне оновлення ОП; наявність культури якості у ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

ЕГ рекомендує удосконалити співпрацю зі здобувачами в межах ОП у контексті активнішого долучення студентів до перегляду/внесення змін в ОП. ЕГ наголошує на важливості завершити оновлення інформаційних ресурсів (сайтів) та системи електронного навчання у ЗВО. Експертною групою також видається доцільним конкретизувати питання в опитувальниках з метою збору необхідної інформації для подальшого удосконалення ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЕГ встановила відповідність ОП Критерію 8. Виявлені проблеми в межах критерію не є суттєвими.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На офіційному веб-сайті оприлюднено необхідні документи, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу: <http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/scienc/02%20osvitniad/02;> [http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/zaginf/04%20ofic_inf/01%20normdocs.](http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/zaginf/04%20ofic_inf/01%20normdocs) Статут ЧНУ (<https://drive.google.com/file/d/oB1PzclSOKFQnVm9xSzJHdWs1X3BVdTRSMWoxUj1Nb1dRYzFr/view>) є чітким і зрозумілим. Оприлюднені на сайті документи, що стосуються організації освітнього процесу в ЧНУ також є зрозумілими, чіткими та доступними. На сайті оприлюднено: «Положення про організацію освітнього процесу в

Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (протокол №9 від 30 вересня 2019 року) https://drive.google.com/file/d/14PoxHnt_u7rPqGbGu3cccWuYTRXbI5-Gg/view; додаток до «Положення про організацію освітнього процесу у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» <https://drive.google.com/file/d/12PeO8VqGqWNJriqcCy5dR9LHygBaJ6-W/view>; «Положення про порядок реалізації студентами Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича права на вибір навчальних дисциплін» (протокол №6 від 30 червня 2020 року) <https://drive.google.com/file/d/18ToSVjeAfalvJrEnY189vLEUAFS9HKFD/view>; «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (протокол №6 від 30 червня 2020 року) <https://drive.google.com/file/d/1qldRrM9nI2Hs23dnCYhN2vtYw3h0beRe/view>; «Положення про впровадження елементів дуальної форми навчання в освітній процес Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (протокол №6 від 30 червня 2020 року) https://drive.google.com/file/d/1_cEMtri8-6HmaoEaQTfQXpRtz_gCgxa2/view; «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (протокол №2 від 24 лютого 2020 року) <https://drive.google.com/file/d/1aDDzrMzuZ7OA1CervuLzeYLOEosLySV/view>; «Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення, переведення, надання академічної відпустки здобувачам вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (протокол №2 від 24 лютого 2020 року) https://drive.google.com/file/d/1mcLJ7gatWo5UkfZeUJLJ1EL8W_2vWtzx/view; «Положення про проведення конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» https://drive.google.com/file/d/1hm-on4WmOXuAn4Q_oiz1b4GuR9-77J53/view; «Положення про виявлення та запобігання плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» https://drive.google.com/file/d/16eJk4gKG5oJII2ot4UeSq2_BSGadrPl_/view; «Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://drive.google.com/file/d/1opL_rGqQxGOytwv1IkoQUAKdjKInQeK6/view та ін.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Під час онлайн-зустрічей з роботодавцями, випускниками та студентами було з'ясовано, що ОП була своєчасно оприлюднена на сайті ЗВО. ЗВО розробили та провели опитування щодо участі в розробці, вдосконаленні та оновленні ОП груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та підтвердили його результати. Під час інтерв'ювання зі стейкхолдерами усі учасники засвідчили факт можливості надавати свої пропозиції і зауваження щодо ОП. Варто зазначити, що відсутнє публічне розміщення інформації від роботодавців, випускників та студентів щодо їхніх пропозицій з удосконалення ОП. Вважаємо за доцільне та рекомендуємо розмістити онлайн-форму зворотного зв'язку для рекомендацій, пропозицій і зауважень до ОП на сайті ЧНУ.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному веб-сайті кафедри філософії та культурології ЧНУ оприлюднений проект ОПП (2020) https://drive.google.com/file/d/1LyXTd7F7YLLAybDfrfT1UrGmQc6epS_2/view, силабуси навчальних дисциплін підготовки бакалаврів http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=4456. На сайті відсутній навчальний план. Варто зазначити, що обсяг інформації, що оприлюднюється, не є достатнім для того, аби забезпечити можливість потенційних вступників зробити поінформований вибір щодо вступу на освітню програму, а роботодавців – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за нею. Вважаємо, що важливим є своєчасне оновлення та подача інформації на сайті. Однак, слід зазначити, що під час онлайн-зустрічей було наголошено, що на даний момент триває розробка нового сайту університету.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Вся необхідна інформація для усіх зацікавлених осіб подана на офіційному веб-сайті, є доступною й прозорою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Відсутнє публічне розміщення інформації від роботодавців, випускників та студентів щодо їхніх пропозицій з удосконалення ОП. Вважаємо за доцільне та рекомендуємо розмістити онлайн-форму зворотнього зв'язку для

рекомендацій, пропозицій і зауважень до ОПП на сайті ЧНУ. Вважаємо за доцільне розмістити на офіційному сайті кафедри посилання на сторінки кафедри філософії та культурології у соціальних мережах. Варто звернути увагу на дизайн сайту кафедри. Також вважаємо, що важливим є своєчасне оновлення та подачі інформації на сайті.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Вимога щодо прозорості і публічності діяльності ЗВО є реалізованою. Загалом, усі необхідні документи є на сайті університету і забезпечують повноцінне інформування зацікавлених сторін про процес розробки, реалізації, удосконалення ОП.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Петрова Ірина Владиславівна

Члени експертної групи

Власевич Тетяна Вікторівна

Лященко Данііл Костянтинович